

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 15, 2018

Nummer 15, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:1543](#) 12-04-2018

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:1551](#) 12-04-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:3223](#) 03-04-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:3098](#) 29-03-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:917](#) 13-03-2018

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:2089](#) 14-03-2018

Annotatie

[Acceptatie van hulp als grond voor de ondertoezichtstelling. Commentaar bij Hoge Raad 16 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:218.](#)

J. Huijter en I. Weijers

RECHTSPRAAK

Hoofdverblijfplaats en kinderalimentatie. Een voorlopige voorziening over de hoofdverblijfplaats van de kinderen eindigt op het tijdstip dat de nevenvoorziening daarover van kracht wordt, niet eerst op het tijdstip dat de echtscheidingsbeschikking is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Dat laatste is alleen het geval als er geen nevenvoorziening is getroffen. Het opnemen van onbetaald ouderschapsverlof betekent geen verwijtbare inkomensvermindering. Met de inkomensvermindering als gevolg daarvan wordt rekening gehouden bij de bepaling van de draagkracht.

Bij de echtscheidingsbeschikking is bepaald dat de ene minderjarige bij de vrouw hoofdverblijf zal hebben en de andere bij de man. De beschikking is uitvoerbaar bij voorraad. Bij voorlopige voorziening was bepaald dat de hoofdverblijfplaats van de kinderen bij de vrouw zou zijn. De vrouw is in hoger beroep gegaan van de gehele echtscheidingsbeschikking. Zij heeft de minderjarige die het hoofdverblijf bij de man zou hebben nog niet naar de man laten gaan, omdat zij van mening is dat de voorlopige voorziening pas eindigt nadat de echtscheiding is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Het hof is, onder meer gelet op de parlementaire geschiedenis bij de totstandkoming van de huidige tekst van artikel 826 lid 1 Rv, van oordeel dat uit artikel 826 lid 1 en onder b Rv volgt dat voorlopige voorzieningen met betrekking tot kinderen, buiten het geval waarin in het echtscheidingsgeding een voorziening in het gezag is verzocht of de rechter daarop ambtshalve beslist, slechts dan eindigen op het moment van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking indien in het echtscheidingsgeding geen met die voorlopige voorzieningen corresponderende nevenvoorzieningen zijn verzocht. Indien een dergelijke nevenvoorziening, zoals in dit geval, wel is verzocht, eindigt de daarmee corresponderende voorlopige voorziening zodra de desbetreffende beslissing in het hoofdgeding in kracht van gewijsde is gegaan of, indien de getroffen nevenvoorziening uitvoerbaar bij voorraad is, daags nadat de beschikking is verstrekt of verzonden, met dien verstande dat het de rechter in het hoofdgeding in beginsel vrijstaat aan een beslissing terugwerkende kracht te geven,

bijvoorbeeld indien het een bijdrage in de verzorging en opvoeding van een kind betreft (zie hierover uitvoerig Hof Amsterdam 26 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1642).

Ter zake van de draagkracht van de man voor de bepaling van de kinderalimentatie stelt de vrouw dat aan de zijde van de man sprake is van verwijtbaar, voor herstel vatbaar, inkomensverlies vanwege het opnemen van ouderschapsverlof en daarom dient volgens haar te worden uitgegaan van een fictief inkomen.

Het hof is van oordeel dat niet gebleken is dat de man het ouderschapsverlof heeft opgenomen met een ander doel dan waarvoor het bedoeld is, namelijk om meer voor de kinderen te kunnen zorgen, en dat het de man, gelet op artikel 1:247 lid 4 BW en de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken tussen partijen, niet kan worden verweten dat hij ouderschapsverlof heeft opgenomen. Gelet hierop kan van hem op dit moment niet worden gevergd dat hij weer meer gaat werken om zijn oude inkomen weer terug te krijgen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-04-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:1543

Zaaknummer: 200.211.218_01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie; kinderloos gebleven huwelijk dat zeven jaar heeft geduurd. Behoeft is niet verbleekt. Geen limitering, maar wel een afbouwregeling, gelet op de relatief korte duur van het kinderloos gebleven huwelijk.

De man stelt zich primair op het standpunt dat de vrouw in haar eigen levensonderhoud kan voorzien, waardoor de vrouw geen aanvullende behoefte meer heeft. Zij kan haar werkzaamheden als schoonmaakster gedurende twintig uur per week uitbreiden. Het huwelijk heeft haar verdiencapaciteit niet beperkt. Subsidiair is reden om de alimentatieduur te beperken en meer subsidiair is er grond om de alimentatie na drie jaar op nihil te stellen.

De vrouw acht zich op dit moment niet in staat om meer dan twintig uur te werken om medische redenen. Zij is depressief en heeft suïcidale gedachten.

De vrouw heeft behoefte die gerelateerd is aan de welstand tijdens het huwelijk (inkomen man). Het hof ziet in het onderhavige geval geen aanleiding om het behoeftebedrag naar beneden bij te stellen. Naar het oordeel van het hof heeft de man onvoldoende gesteld dat er in het onderhavige geval sprake is van een verbleekte behoefte. Het enkele feit dat door het huwelijk de huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw zou zijn gestegen, alleen maar door het inkomen van de man, is hiertoe onvoldoende. Daarbij komt dat de man niet heeft aangegeven tot welk bedrag de behoefte van de vrouw volgens hem verbleekt is.

Het hof stelt vast dat, ook als de vrouw veertig uur per week zou werken, zij altijd nog een aanvullende behoefte heeft.

Voor limitering acht het hof geen reden aanwezig. Wel bouwt het hof de alimentatieverplichting af over een periode van drie jaar. Het hof is van oordeel dat de vrouw voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij momenteel op grond van psychische redenen niet in staat is om meer uren te werken dan de twintig uur die zij thans werkt. De vrouw heeft daarom op dit moment in ieder geval behoefte aan de door haar verzochte partnerbijdrage van € 1.300 per maand.

Echter, gelet op de relatief korte duur van het huwelijk van partijen en het feit dat uit dat huwelijk geen kinderen zijn geboren, acht het hof een afbouw van de alimentatieverplichting van de man tot een bedrag van € 635 per maand in een periode van twee jaar redelijk. De hierop betrekking hebbende grief slaagt in zoverre. Het hof is van oordeel dat, gelet op het feit dat de vrouw binnenkort een hulpverleningstraject bij een psycholoog ingaat, pas met ingang van 12 april 2019, dat is een jaar na heden, de partneralimentatie afgebouwd dient te worden. Tot die datum dient de vrouw de gelegenheid te krijgen dit traject af te ronden. Daarna kan van de vrouw worden verwacht dat zij meer uren gaat werken en dat zij per 12 april 2021 met een werkweek van veertig uur een inkomen van € 1.916 netto per maand gaat verdienen. Het hof is daarom van oordeel dat de bijdrage van de man in de kosten van het levensonderhoud van de vrouw naar redelijkheid als volgt dient te worden afgebouwd tot een bedrag van € 635 per maand.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-04-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:1551

Zaaknummer: 200.228.214_01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Huwelijk heeft ruim 35 jaar geduurd en kende een traditionele rolverdeling. In 2009 zijn partijen gescheiden. Het enkele feit dat partijen negen jaar zijn gescheiden, maakt niet dat de behoefte van de vrouw, mede gelet op aard en duur van het huwelijk, is verbleekt.

Partijen zijn in 1973 getrouwd. Het huwelijk is in 2009 ontbonden. Eind 2011 is de partneralimentatie bepaald op € 967 per maand. De rechtbank heeft de partneralimentatie aanmerkelijk verlaagd in verband met een inkomensvermindering aan de zijde van de man. De man verzoekt het hof de partneralimentatie op nihil te stellen. Naar het oordeel van het hof heeft de man zijn stelling dat de lotsverbondenheid tussen partijen is afgenomen en dat sprake is van verbleking van de behoefte onvoldoende gemotiveerd tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw, zodat het hof daaraan voorbijgaat. Het enkele feit dat het huwelijk van partijen reeds negen jaar is ontbonden, is daartoe onvoldoende, mede gelet op de duur van het huwelijk van partijen (ruim 35 jaar) en de traditionele rolverdeling tijdens het huwelijk. Dat de vrouw haar uitgaven al jaren heeft aangepast aan de hoogte van de door de man betaalde partneralimentatie, werkt evenmin behoefteverlagend. Mede in het licht van het langdurige, traditionele huwelijk en de leeftijd van de vrouw – zij is nu 69 jaar en ten tijde van de echtscheiding was zij 60 jaar – ziet het hof ook geen aanleiding om te oordelen dat de vrouw niet aan haar inspanningsverplichting heeft voldaan.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-04-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:3223

Zaaknummer: 200.219.379/01

RECHTSPRAAK

Uithuisplaatsing. Incidenteel appel van de voormalige pleegouders, een oom en tante (mz). Drie van de kinderen van de moeder verbleven in mei 2017 al inmiddels twee jaar bij de pleegouders. Zij zijn daar zonder toestemming van de kinderrechter door de GI weggehaald en elders geplaatst. Deze overplaatsing is onrechtmatig (artikel 265i lid 1 BW). Hof draait de overplaatsing ten aanzien van twee van de drie minderjarigen voorlopig terug.

De kinderrechter heeft het verzoek van de oom en tante (mz) om drie van de kinderen van de moeder per ommegaande bij hen terug te plaatsen ten aanzien van een van de kinderen afgewezen en ten aanzien van de twee andere kinderen aangehouden voor de duur van drie maanden en de gecertificeerde instelling (GI) de opdracht gegeven om te onderzoeken of deze twee kinderen kunnen worden teruggeplaatst bij de oom en tante. De voormalige pleegouders verzoeken in incidenteel appel deze beschikking te vernietigen en de verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing voor de drie kinderen te geven voor het gezin van de voormalige pleegouders.

Het hof overweegt dat de GI op grond van artikel 1:265i lid 1 BW toestemming behoeft van de kinderrechter voor wijziging in het verblijf van een minderjarige die ten minste één jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin. Op grond van lid 2 van dit artikel wordt de toestemming door de kinderrechter op verzoek van de GI verleend en slechts afgewezen indien de kinderrechter dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk oordeelt.

De drie kinderen verbleven in mei 2017 inmiddels twee jaar bij de voormalige pleegouders. Op grond van vorenstaand artikel had de GI daarom toestemming dienen te verzoeken aan de kinderrechter voor wijziging van het verblijf van de kinderen. Omdat die toestemming niet is verzocht, is het hof van oordeel dat er een onrechtmatige overplaatsing heeft plaatsgevonden. Nu voor een van de kinderen na voornoemde overplaatsing inmiddels een nieuwe machtiging uithuisplaatsing is afgegeven, verbindt het hof hieraan geen consequenties. Het hof heeft voorlopig beslist dat de twee andere kinderen, in afwachting van de uitkomst van een

onderzoek naar de mogelijkheden van de moeder, bij de voormalige pleegouders (terug) zullen worden geplaatst.

Ten overvloede heeft het hof daarnaast aangegeven dat de onderbouwing door de GI van de overplaatsing van de drie kinderen naar andere pleeggezinnen ontoereikend is. De voormalige pleegouders hebben geruime tijd gevraagd om hulp en begeleiding voor de kinderen, omdat de kinderen lastig gedrag lieten zien. Dit gedrag verslechterde in verband met een hulpverleningstraject. Uiteindelijk hebben de voormalige pleegouders een noodkreet geuit en zijn de kinderen (plotseling) zonder deugdelijke motivering en overleg in plaats van weer terug te keren naar de voormalige pleegouders in verschillende (andere) pleeggezinnen geplaatst. Het hof is van oordeel dat de GI deze overplaatsing ten minste naar behoren en onderbouwd had moeten communiceren richting de kinderen en de voormalige pleegouders.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-03-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:3098

Zaaknummer: 200.227.554/01

RECHTSPRAAK

Adoptie van twee meerderjarige kinderen die na een auto-ongeluk wees zijn geworden, toegestaan, gelet op de zeer uitzonderlijke omstandigheden van het geval en de gegronde redenen voor de termijnoverschrijding.

Verzoekers, vrienden van de overleden ouders, hebben een verzoek tot adoptie van de twee meerderjarige kinderen van de ouders bij de rechtbank ingediend.

De rechtbank overweegt dat een verzoek tot adoptie alleen kan worden uitgesproken indien het kind op de dag van indiening van het verzoek tot adoptie minderjarig is. De rechtbank stelt vast dat in casu niet aan deze voorwaarde is voldaan. Verzoekers hebben echter aangevoerd dat toepassing van deze voorwaarde in casu zou leiden tot een onaanvaardbare doorkruising van het door artikel 8 EVRM gewaarborgde recht op familielevens.

De rechtbank stelt voorop dat eerst beoordeeld dient te worden of sprake is van door artikel 8 EVRM beschermd familielevens tussen verzoekers en de kinderen, nu van bloedverwantschap tussen de betrokkenen geen sprake is. Een uitzondering hierop is mogelijk als er sprake is van nauwe persoonlijke betrekkingen tussen de betrokkenen. Uit de rechtspraak van het EHRM over pleegouders en pleegkinderen blijkt (*Moretti en Benedetti/Italië*, verzoekenr. 16318/07, § 48-52) dat het daarbij aankomt op de tijd die de betrokkenen met elkaar hebben doorgebracht, de kwaliteit van de relaties en de rol van de pleegouder naar het kind toe. In casu komt de rechtbank tot het oordeel dat sprake is van familielevens in de zin van artikel 8 EVRM. Een belangrijke rol speelt daarbij dat verzoekers, nadat de kinderen hun ouders hadden verloren, de kinderen in het gezin als gezinslid hebben opgenomen. Ook hebben verzoekers een cruciale rol gespeeld in het verwerken van het trauma door de kinderen van het overlijden van hun ouders en het trauma van de gezondheidsschade die het ongeluk ook voor de kinderen heeft meegebracht.

Het in artikel 8 EVRM besloten liggend recht op respect voor familie- en gezinsleven houdt evenwel nog geen recht in om te adopteren of een recht om geadopteerd te worden. De omstandigheid dat adoptie niet mogelijk is als niet is voldaan aan de voorwaarden die de nationale wet aan een adoptie stelt, kan in beginsel niet worden aangemerkt als een

ongoorloofde inmenging in de zin van voornoemde bepaling (HR 24 september 2004, *NJ* 2005/16). Het enkele feit dat door de weigering van de adoptie een feitelijk gezinsverband niet wordt omgezet in een juridisch familieverband levert derhalve geen inbreuk op artikel 8 EVRM op. In casu gaat het om de dwingende wetbepaling van artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW, die als voorwaarde voor adoptie stelt dat het kind op het tijdstip van indiening van het verzoekschrift minderjarig is. Deze leeftijd zijn de kinderen zeer ruim voorbij. De vraag die voorligt, is of deze bepaling in dit geval een ongerechtvaardigde inbreuk maakt op het familieleven. Slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden zal terzijdestelling van artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW gerechtvaardigd zijn. Daarbij zijn twee aspecten van belang: in de eerste plaats de vraag of de omstandigheden dermate uitzonderlijk zijn dat geoordeeld moet worden dat sprake is van een ongoorloofde inbreuk op het familieleven, en in de tweede plaats, of de termijnoverschrijding met betrekking tot het verzoek verschoonbaar is.

De rechtbank is van oordeel dat in casu sprake is van zeer bijzondere omstandigheden. Vervolgens is de vraag aan de orde of de ernstige termijnoverschrijding voor de indiening van het verzoek verschoonbaar is. Naar het oordeel van de rechtbank zijn hiervoor gegronde redenen aangevoerd. Gelet op de zeer uitzonderlijke situatie waarin de kinderen terechtgekomen zijn door het ongeluk, het overlijden van hun ouders en het moeilijke traject in de jaren nadien, is tijd nodig geweest om vanuit een positie als volwassene een weloverwogen keuze te kunnen maken. Daarbij komt dat de grootouders inmiddels zijn overleden. Voorts hebben de broers en zussen van de biologische ouders laten weten dat zij (inmiddels) het onderhavige verzoek steunen. Tijdens hun minderjarigheid was het laten opgroeien van de kinderen in gezinsverband en in een veilige omgeving met behoud van de familiebanden van groter belang dan het op dat moment tot stand laten komen van familierechtelijke betrekkingen tussen verzoekers en de kinderen. De rechtbank is van oordeel dat een verzoek tot adoptie tijdens de minderjarigheid van de kinderen, mogelijk schade aan hen zou hebben berokkend en dit de verhoudingen met de biologische familie van de kinderen zou hebben verstoord. Feitelijk gezien is de door verzoekers gekozen manier van handelen juist ter bescherming van de belangen van de kinderen geweest. Deze keuze van verzoekers en het door hen gekozen tijdpad mag daarom thans niet aan hen worden tegengeworpen.

De rechtbank is van oordeel dat aan het minderjarigheidsvereiste, gelet op de zeer uitzonderlijke omstandigheden en de gegronde redenen voor de termijnoverschrijding, voorbijgegaan dient te worden. De rechtbank is van oordeel dat de adoptie in het kennelijk belang is van de kinderen. Het verzoek is daarom toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 14-03-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:2089

Zaaknummer: C/15/265243 / FA RK 17-5987

RECHTSPRAAK

Verzoek van de vader tot uitbreiding van de regeling tot informatie over de kinderen. De vader is veroordeeld tot gevangenisstraf met tbs met voorwaarden, later gewijzigd in tbs vanwege seksueel misbruik van twee minderjarige kinderen, onder wie zijn dochter. De rechtbank heeft het verzoek afgewezen. Het hof ook.

De vader is in hoger beroep gekomen van de beschikking waarbij zijn verzoek tot uitbreiding van de informatieregeling is afgewezen. De vader wenst dat de moeder hem in plaats van eenmaal per zes maanden, eenmaal per maand of eenmaal per drie maanden zal informeren over (de ontwikkeling van) de kinderen en hem tekeningen en foto's van de kinderen zal toesturen.

Het hof acht het met het oog op de toekomst, waarin de kinderen wellicht vragen zullen hebben over hun vader en mogelijk contact met hem willen, in het belang van de kinderen dat de vader in elk geval op hoofdlijnen op de hoogte blijft van hun ontwikkeling. Met de rechtbank is het hof van oordeel dat een informatiefrequentie van eenmaal per zes maanden voldoende is. Het gaat thans redelijk goed met de kinderen. Het ene kind heeft zijn therapie afgerond en ontwikkelt zich, net als het andere kind, goed. Er is echter nog sprake van een wankel evenwicht dat de moeder met de kinderen heeft opgebouwd. Het informeren van de vader over de kinderen vraagt veel van de moeder en brengt nog steeds grote spanningen voor haar met zich. De veroordeling van de vader in november 2014, voor ernstige feiten waarbij jonge kinderen waren betrokken, is immers relatief kort geleden en recentelijk is alsnog de verpleging van overheidswege van de vader bevolen, omdat de vader delictgerelateerde voorwerpen in zijn bezit had en daar geen openheid van zaken over had gegeven. Aannemelijk is dat de spanningen bij de moeder hun weerslag hebben op de kinderen. Een uitbreiding van de informatieregeling zal meer spanningen met zich brengen en daarom voor de kinderen te belastend zijn. Het belang van de kinderen bij rust en stabiliteit dient te prevaleren boven het belang van de vader bij frequentere informatie. Daarbij wordt opgemerkt dat van de moeder mag worden verwacht dat zij de vader van bijzondere/ingrijpende gebeurtenissen rond de kinderen (zoals een ziekenhuisopname) separaat op korte termijn op de hoogte stelt.

Gelet op de aard van de delicten waarvoor de vader is veroordeeld en de leeftijd van de kinderen en vanwege de recente gebeurtenissen rond de vader, kan niet van de moeder worden gevergd dat zij foto's van de kinderen aan de vader stuurt. Wel heeft de moeder tijdens de mondelinge behandeling meegedeeld er geen bezwaar tegen te hebben nu en dan een tekening van de kinderen aan de vader te sturen. Omdat het niet in het belang van de kinderen moet worden geacht indien dit onder dwang zou moeten gebeuren, heeft het hof het aan de moeder gelaten of en wanneer zij een tekening aan de vader wil sturen. Het hof heeft het verzoek van de vader afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 13-03-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:917

Zaaknummer: 200.218.056/ 01

ANNOTATIE

**Acceptatie van hulp als grond voor de ondertoezichtstelling.
Commentaar bij Hoge Raad 16 februari 2018,
ECLI:NL:HR:2018:218.**

J. Huijter en I. Weijers

1. In deze zaak betreft het de interpretatie van het tweede cumulatieve vereiste voor oplegging van een ondertoezichtstelling, ex artikel 1:255 lid 1 sub a BW: de noodzakelijke zorg voor het wegnemen van de ontwikkelingsbedreiging wordt door de ouder(s) met gezag en de minderjarige 'niet of onvoldoende geaccepteerd'. Dit vereiste is met de inwerkingtreding van de Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen op 1 januari 2015 in de rechtsgrond van de ondertoezichtstelling (OTS) opgenomen ter vervanging van de oude, resultaatgerichte formulering (oud artikel 1:254 BW sprak van (voorzienbaar) falen van hulpverlening). Door het accent op de acceptatie van hulpverlening in de rechtsgrond van de OTS beoogt de wetgever de grens tussen hulp in het vrijwillig kader en hulp in het gedwongen kader te verduidelijken.

Thans moet voor een OTS volgens artikel 1:255 lid 1 BW zijn voldaan aan drie cumulatieve vereisten: (1) de minderjarige moet zodanig opgroeien dat hij ernstig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd, (2) de zorg die in verband met het wegnemen van de bedreiging noodzakelijk is voor de minderjarige, zijn ouders of de ouder die het gezag uitoefent, wordt niet of onvoldoende geaccepteerd, en (3) de verwachting moet gerechtvaardigd zijn dat de ouders of ouder met gezag binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen.

De Hoge Raad moet hier oordelen over de vraag hoe het begrip 'acceptatie van noodzakelijke zorg' moet worden geïnterpreteerd. Is de enkele bereidheid van kind en ouder de noodzakelijke hulp te accepteren voldoende of dient de hulp ook zodanig te worden benut dat het gewenste effect (het verminderen/wegnemen van de ontwikkelingsbedreiging) wordt bereikt? Ogenschoijnlijk betreft het hier een detail, maar in de praktijk kan de wijze waarop het begrip 'acceptatie' wordt ingevuld grote gevolgen hebben voor de vraag of een

ondertoezichtstelling in het concrete geval gerechtvaardigd is. Uit ons onderzoek naar de acceptatie van ouders in OTS-zaken is gebleken dat in opvallend veel zaken ouders wel bereid zijn om mee te werken, maar dat de Raad voor de Kinderbescherming toch de noodzaak ziet van een OTS (J. Huijter, 'Herziening kinderschermingsmaatregelen: naar een nieuwe ondertoezichtstelling', *FJR* 2015/8). Ook in deze zaak lijkt dit het geval. Benadrukt wordt dat de moeder in kwestie van goede wil is, maar haar inzet heeft niet geleid tot een vermindering van de ontwikkelingsbedreiging van de minderjarigen.

2. In cassatie stelt de moeder dat het hof is uitgegaan van een onjuiste opvatting van de wettelijke vereisten voor een ondertoezichtstelling. Volgens de klacht legt het hof de nadruk op het (onvoldoende) *effect* van de vrijwillige hulp, althans op het niet bereiken van de gestelde doelen, maar verzuimt het hof vast te stellen of voldaan is aan het vereiste dat de noodzakelijke zorg niet of onvoldoende door de moeder wordt geaccepteerd. De Hoge Raad verworpt het beroep. Hij volgt daarin advocaat-generaal (A-G) Langemeijer in zijn conclusie en stelt vast dat de enkele bereidverklaring van de ouder om de noodzakelijke hulp te accepteren onvoldoende is om een OTS tegen te houden. De noodzakelijke hulp moet zodanig worden geaccepteerd en benut dat het gewenste effect wordt bereikt.

3. Waaruit blijkt dat aan het begrip 'acceptatie' een dergelijk ruime invulling moet worden gegeven, vermeldt de beschikking van de Hoge Raad niet. Het is dan ook vooral de conclusie van A-G Langemeijer die voor bespreking in aanmerking komt. De conclusie (1 december 2017, ECLI:NL:PHR:2017:1329) begint met de vaststelling dat het hof de maatstaf van artikel 1:255 lid 1 BW correct heeft weergegeven. Uit de parlementaire behandeling van het betreffende wetsvoorstel (32015) zou naar voren komen dat het enkele uitspreken door een met ouderlijk gezag beklede ouder van aanvaarding van hulp niet voldoende is om een ondertoezichtstelling tegen te houden: de ouder(s) moet(en) de objectief noodzakelijk te achten hulp feitelijk accepteren (*Kamerstukken II* 2010/11, 32015, 3. Overigens hoeven zij niet iedere vorm van hulp te accepteren. De geboden hulpverlening dient een duidelijke verbinding te leggen tussen de ontwikkelingsbedreiging van het kind en het wegnemen van die bedreiging). Het feitelijk accepteren van hulp 'veronderstelt niet alleen dat de ouders daartoe bereid zijn, maar ook dat zij *daartoe in staat zijn*'. Dit zou blijken uit de parlementaire behandeling waar de minister op een vraag vanuit de Kamer antwoordde: 'Een kritische houding van de ouders over de inhoud van het zorgaanbod leidt niet tot een ondertoezichtstelling maar het niet of onvoldoende accepteren van passende zorg kan mede tot een ondertoezichtstelling aanleiding geven' (*Kamerstukken II* 2009/10, 32015, 7, p. 29).

Het oogt juist om te concluderen dat ouders die zich aanvankelijk bereid tonen om mee te werken maar daar vervolgens niet naar handelen, kunnen worden geconfronteerd met een OTS. Daarna keert A-G Langemeijer echter terug naar de casus en wordt in feite een nieuwe,

cruciale stap gezet, namelijk dat accepteren van hulp uiteindelijk impliceert het *effectief kunnen uitvoeren van de eisen* die vanuit de vrijwillige hulp worden gesteld (overw. 2.11). Dat gaat als volgt: 'De goede wil van de moeder staat volgens het hof wel vast, maar zij blijkt niet in staat de in het vrijwillig kader aangeboden hulp zodanig te accepteren en uit te voeren dat dit tot het nodige effect in de vermindering van de ontwikkelingsbedreiging van de minderjarigen leidt.' Kortom, de noodzakelijke hulpverlening zou door deze moeder pas voldoende worden geaccepteerd indien zij in staat is consequent uitvoering te geven aan de aangedragen opvoedingsadviezen en dit moet leiden tot een vermindering van de ontwikkelingsbedreiging van de minderjarigen.

4. Uit eerdere onderzoeken is gebleken dat de mate waarin ouders en kind de noodzakelijke hulp accepteren in de beslissing over een OTS slechts een marginale rol speelt. De aard en ernst van de problematiek en het resultaat van de hulpverlening in het vrijwillig kader zijn doorslaggevende redenen om een OTS op te leggen (W. Buysse, A. Broeders & N. Hilhorst, *Gezinsbegeleiding in gedwongen en vrijwillig kader*, Amsterdam: DSP-groep, april 2010, p. 57; J. Huijter, 'Herziening kinderschermingsmaatregelen: naar een nieuwe ondertoezichtstelling', *FJR* 2015/8). Het is vermoedelijk om die reden dat de Hoge Raad nu instemt met een uitleg waarin het voldoende accepteren van hulp kennelijk slechts kan worden aangenomen indien in het vrijwillig kader ook voldoende resultaat wordt geboekt.

Helaas vindt deze redenering noch in de wet, noch in de memorie van toelichting, noch in het parlementaire debat steun. Er zijn daarentegen voldoende aanwijzingen dat de wetgever niet heeft beoogd het begrip 'acceptatie' zo ver te willen oprekken. Zo heeft de DSP-groep in 2010 in opdracht van het ministerie van Justitie en het WODC onderzoek gedaan naar de mate waarin ouders hulp accepteren maar toch een OTS wordt verzocht. Die onderzoeksopdracht is expliciet verstrekt met de gedachte dat na de inwerkingtreding van de Wet herziening kinderschermingsmaatregelen een OTS niet meer mogelijk is als ouders bereid zijn om mee te werken aan de noodzakelijke hulpverlening (W. Buysse, A. Broeders & N. Hilhorst, *Gezinsbegeleiding in gedwongen en vrijwillig kader*, Amsterdam: DSP-groep, april 2010, p. 4). Ook de reactie van toenmalig minister Rouvoet op het onderzoeksrapport van de DSP-groep laat geen ruimte voor twijfel: een duidelijke aanscherping van de rechtsgrond (van resultaat naar acceptatie) is nadrukkelijk beoogd (*Kamerstukken* || 2009/10, 32015, 9).

5. Het heeft er alle schijn van dat de Hoge Raad vanuit het belang van de minderjarigen bezien, bereid is het begrip 'acceptatie' zo uit te leggen dat gedwongen hulpverlening kan worden ingezet voor de complexe problematiek in dit gezin. In dit specifieke geval is dit een uitkomst waar wij vrede mee kunnen hebben, maar de uitspraak maakt direct duidelijk op welk punt de rechtsgrond van de OTS wringt. Hoe *fair* is het om ten aanzien van een ouder die naar het zich laat aanzien zijn uiterste best doet om de situatie van zijn kinderen te

verbeteren, te oordelen dat hij of zij de noodzakelijke hulpverlening niet of onvoldoende accepteert? Het is maar zeer de vraag of de wetgever met zijn keuze voor het begrip 'acceptatie van hulp' het juiste criterium heeft gekozen om het onderscheid tussen vrijwillige en gedwongen hulpverlening te maken.